SAMI USTEB.

No. 2. | Februar manost 1902. | 4ad jakkodak.

Ilolaš ođđa jage!

——

Im mon aigo vaivedet du ollo saniguim; mutto go mu vaimo savaldak duođai læ, atte buok „Sami usteba“ lokkek oʒuše stuora ilo dam ođđa jagest, mannebe im mon oaʒo dam cælkket? Ollo olbmuk oaiveldek, atte okta savaldak læ dušsefal sadne, ja dat i daga maidege nubbastusaid.

Mon æppedam veha dam harrai. Ibmel læ skenkkim olbmuidi giela; lækgo dalle Ibmela addaldagak famotæmek? Vissa æi læk.

Damditi okta savaldak i læk nu aibas dušsas ja guoros. Savaldagast læ rokkadus, ja rokkadusast læ Ibmel ješ.

Man ilolaʒʒan mon dalle savam dudnji buok burid. Ibmela engelak valddek savaldagaid ja guddek daid Same-ædnama mietta viesoi ja gođi ja vaimoige sisa — ja Vuoigŋa bargga du ja mu siste, vai moai bestujuvvušeime ollaset ja oʒušeime duođai ilolaš ođđa jage.

Ibmeli lekus gitos, go mi, vaiko mi læp ærotuvvum, læp okta Jesus Kristus siste!

Mutto vaiko læ nuft, atte ovta sanest læ stuora fabmo, de im mon suige aigo čokkat joavddelassan obba mu ællem-aiggam ja sardnot.

Čuoʒʒel bajas ja barga, læge virkkui ja višsal, doaimat Hærra bargo, dam bodda go bæivve læ! Igja boatta, go i oktage mate barggat. Ale sæste ječad! Sæste ječad, dat læ dam bahas gæččalægje jiedna.

Mon savam dudnji ja aldsesam ollo barggoilo ja barggo-avkid dam jagest.

Vare mi mataseimek, ouddalgo čakča boatta, rakadet sida buocce Samidi buorren. Buoccek šukkek ja gillajek ja jabmek, ouddalgo vække boatta. Mi læp 30000 olbmu Finmarkost; addus juokkehaš 10 evre, de dat læ 3000 kruvna, ja de læk čavča-aige 20 buocce gavdnam suoje.

Ikgo don, fiskar, adde ovta aidno guole?

Ikgo don, æmed, adde ovta marke ulloid?

Ikgo don, manačam, adde ovta liter luobmanid?

Dakket aldsesædek ustebid værre-mammon bokte, vai, go di dabe ærranepet, si dalle valdaše din agalaš orromsajidi. Mist læ maidai æra barggo: bakeni oudast, vaivaši oudast, granni oudast ja erinoamačet min dalo-guimi oudast. Mutto go di dakkabetet burid, de allet vaiba; okti di galggabetet lagjit; Ibmel ješ rakada balka; jos æp mi barga Ibmel oudast dal, de æp mi mate navdašet alme sabbat-vuoiŋadusa. Di, guđek lepet Jesusest bestujuvvum, bargget su oudast, ja addus son digjidi dalle

ilolaš ođđa jage!

Min gonagas dcalla juovlla-sarne.

——

Mærra-olbmai diti dollujuvvujegje čabba juovllabasek Kristianiast. 860 olbmu čoagganegje juovllabæce birra ja oʒʒu addaldagaid ja gussu juokke dafhost.

Min gonagas læ maidai mærra-olmai ja hui oapes sin barggoi ja rakista vela sagga mærraolbmuid. Son finai dam ækked sin lutte, ja maŋŋelgo admiral Børresen ja stiftaproavas Hall læiga sardnedam, ja bisma Bang nieidda læi čuojatam, de sarnoi gonagas naft:

„Rakis mærra-olbmak, mon dærvatam din ja gitam, go di lepet čajetam munji rakisvuođa odne. Duotta læ, maid admiral celki: mon læm

mærra-olmai. Nuorravuoðastam ja davja maŋŋel mon læm jottam abi mielde; mon dovdam mærra-olbmai ællema ja læm oaidnam sin vaddoid. Mon læm oaidnam, man uccan olmuš ječas famost vægja, jos Ibmel i læk su mielde, jos Ibmel i læk su vaimost. Dam aigom čin oudast duoðaštet, atte i læk nokka adnet Ibmela gova čalmides oudast; mutto vaimost dat galgga orrot; aivefal dat adda apid vaddost ja adda vuoito juokke soaðest; dat adda digjidi vuoito jabmem bagjel.

Dam mon cælkam digjidi, dainago dat læ mu osko!

Ollo oðða ordførarak læk dal valljijuvvum 1902—1904 oudast:

Maddavarjagest: skuvlla-olmai Johannes Haaheim,
Čaccesullust: telegraf-olmai Smith,
Davvevarjagest: fiskar Abr. Pedersen,
Vargain: gavppe-olmai Brodtkorb,
Unjargast: gavppe-olmai O. Pleym jun.,
Hammerfestast: skuvlla-olmai P. Johansen,
Davvesidast: lukkar N. Johannesen,
Goakgieddest: lukkar S. Nilsen,
Kelvikast: gavppe-olmai L. Berg,
Muosain: pappa Aasen; mutto go son læ šaddam pappan Buksnes gieldast, de šadda gavppe-olmai Ulich Muosai ordføraren.
Alatæjost: furer Andersen,
Garašjogast: pappa H. Saxlund,
Dalbmeluovtast: gavppe-olmai Ove Olsen,
Loppenest: skuvlla-olmai Arne Fosnes,
Kvalsundast: fiskar Martin Nilsen,
Dænost: gavppe-olmai Skanke,
Vargai herradest: gavppe-olmai Hamborg.

Dušše fal guokte fiskara læva bæssam dam virggai. Alggop mi dabe Finmarkost doallat manaidæmek višša læbbut skuvlli, vai si oppek juokke lakai dam, mi avkalaš læ, ja danen mon anam maidai Darogiela. Oarjen læ masa juokke gieldast okta boande ordførar. Ja gæidno dokko manna skuvla čaða. Ja skuvla vække addujuvvu nuvta.

Muttomak celkkek, atte daggar mailmalaš dietto ærota min Ibmel lutte erit. Mutto dat læ jallavuotta, mi nuft sardno. Gæča birrad! Ane ječad čalmid! Igo diettemættom olmuš væje jukkat, igo son sate garrodet, igo son sate suddodet juokke lakai? Ja ollo vises olbmuk dovdastek oskosek Ibmel ala ja ellek dam mielde nuftgo Paulus, Luther, Melankton j. n. v. Buok læ buorre, go dat vuostaivalddujuvvu gittemin. Gite Ibmel buok armo oudast, gite maidai skuvla ja dieđo oudast, ja oapat alo du manaidad gittet Ibmela čibbi alde, šaddusek si fiskaren daihe alla hærran, buoccen daihe dærvasen, balvvalægjen daihe ordføraren!

Manačam, maid galgak rakistet?

——

Æmbo go ječad rakist du sidad,
ædnad rokkadusa, ačad bakkoma,
vanhem-ædnama æmbo ain,
æmbo go buok du Ibmelad.

(Suobmelaš Topelius mielde).

Muorjek.

——

I læk dal murji aigge, dat læ galle duotta; mutto mon læm æska borram daid murjid, maid mon mannam gæse čoggim, ja go mon udnom buokaidi oažžot daggar dærvaslaš ja halbes borramuša, de mon aigom čallet moadde sane dam birra.

Muorjek læk dærvaslaš borramuš — erinoamačet ovta davda vuostai, mi mannam aige læ goddam ollo assid Finmarkost; dam davda skurbek vuostai i gavdnu buoreb dalkas go muorjek. Ovta dalost min gieldast doppitalle manak juokke dalve dam davddi. Doavter gočoi: „Čoagge murjid čavča-aige, sægot daid sokkarin ja vuoša daid burist, ja adde manaidasad dalve-aige, ja ik don darbaš muo viežžat.“ Olmai dieđostge loppedi burist, mutto i eisige dam dakkam; ja dam lakai su manak ferttijegje gillat juokke dalve, ja son ješ fertti doaktar rekiga makset. Skurbek boatta dalle, go olmuš borra ollo suvrra guole ja biergo. Muorjek læk dalkas. Muittaluvvu maidai, atte go manak harjanek murjid borrat, de

æi si šadda nuft vaibmelen garrem-jukkamušaidi. Rakis ædne, bija dam mielad vuollai; vissa don halidak bæstet du barnad erit dam fastes jugiš-vuođast.

Muorjek læk halbek. Dak šaddek daloi birra Same-ædnama mietta. Nuftgo Ibmel doluš aige addi Israelitalaʒaidi „manna“ mæcest, sæmma lakai min mecin gavdnujek muorjek. I læk čabbes duolbmat dam buore laibe. Vela smavva manakge, gæin i læk æra barggo, mattek daid čoagget. Mon lokkim æska ovta ædne birra, gutte oktan su 3 manaines mannam čavča læi tinim 300 kruvna dam bargo bokte. Dat i læk bagjelgæččamest. Buorre vække ælatussi læ dam lakai oaʒʒomest.

Luobmanak læk min buoremus muorjek, ja gavppe-olbmak maksek dai oudast buore hadde.

Mutto æra muorjesortaid olbmuk bagjelgečček; æi si viša čoagget, go hadde læ ucce. Mutto dat læ boasto gaddo. Vaiko dat læ ucce, de dat lassana bæivest bæivvai.

Sarreki, hæstasarreki ja joŋai oudast maksujuvvu uccemusta 7 evre literest. Vissalis manna vægja čoagget 10 liter bæivest ja muttomin æmbo.

Sarrekak gavdnujek 20ad august rajest — 30ad september ragjai. 36 arggabæive, 70 evre bæivest, dat dakka kr. 25.00 arvo. Jos dust læk 4 mana, de sin oasse dam bargost læ 100 kruvna, ja vissa sæmma summa luobmanid čoaggemest. Dat adda manga buore bierggobitta manaidi dalvveg. Mutto mon læm gullam manga ædne čuorvvomen:

„Vuoi, 70 evre bæivest, dat i læk mikkege, im mon luoite mannam dam lakai.“

Maid mi galggap vastedet?

„Dakkus, nuftgo datto, jos dat læ buoreb, atte manak gæsseg hilbušek ja dalvveg nelgguk.“

Mutto dam mon maŋemusta aigom lasetet: Jos don divtak manaidad čoagget murjid, de ale vuovde buok, mutto vurkke veha dalvvai, vai manak oʒʒuk borrat; de si oʒʒuk barggohalo ja dærvvasab rubmašid.

Ouddamærka diti: valde 10 kilo murjid (joŋaid daihe sarrekid) ja 5 kilo sokkar ja vuoša daid sækkalagai ja leikke daid ovta buttes gæđgedaihe muorralittai (ankari) ja bija divtes lokke dam ala. Dalle dat i billašuva ige galbmo.

Ja dalvveg dat læ buoremus suvlle. I læk buorre vuoššat murjid ruovdderuitost; don galgak adnet dadnijuvvum væikkegievne daihe daggar vuoššamlitte, mi læ „emaljert“.

Ibmela čuovgas.

(Okta duotta muittalus).

Læi aito juovlla-æked 1891. Vuona alde, mi manna olgus abe guvllui gavpuga mæddel, bođi okta vanas; ja vadnasest læiga 2 olbma: boares Jakob ja su bardne Laurits. Soai læiga oastam gavpugest juovlla-borramuša, ja 2 dimo gæčest soai læba sidast, jos burist gævva. Mutto i gævvam burist dam have; okta jorrebiegga bođi doarras borjas sisa; ja vanas gobmani dallanaga. Ja æi æra čalmek oaidnam sin hæđe go dat stuora čalbme dobbe bagjen.

Si besse galle luovos toavain ja botte goalva ala; mutto gost galgai bestujubme boattet dam sevdnjis dalvve-ija?

Jurddagak botte, jurddagak manne, jottelet nuftgo aldagas, lossaden nuftgo lagjo. Jurddagak dai rakkasi ala, guđek sidast legje, ædne ala, gutte gavpugest ain vurdi dampa, ječaidæsga ala, gæid jabmem fatti. Mutto rokkadusakge — daggar hæggariddo-rokkadusak — manne bajas su lusa, gæst læ stuora aččevaibmo ja gievras aččegieđak.

Okta gukkes, gukkes dibmo manai.

De oidnujuvvui čuovgas sævdnjadasast. Dat læi okta dampa, ja dat lakkani.

Doaivvo cakkani sodnost, cakkani, mutto farga časkai.

Dampa gačai mæddel, sin čuorvvom læi riđost valddujuvvum.

Dal læiga 2 dimo mannam. Dat boares, 70 jakkasaš Jakob i vægjam æmbo. Gieđak čobmu, ja Laurits oini suorgganemin su ačes vuogjomen vuolas — vuolas. De fakkistaga okta čuovgas almest læđgoi, sævdnjadas luoddani, ja okta vanas oidnui.

„Vanas, aĉĉe, vanas! Aĉĉe, aĉĉe, doala gidda; farga moai ledne gagjujuvvum.“

Okta nieidda læi sæmma ækkedest vaʒʒam gavpugest gadde mielde. Vaiko sævdnjad læi ja nævres dalkke, de i son gavdnam maŝo, ouddalgo vulgi. Son gulai hættečuorvvoma ja gaĉai gavpugi. 2 olbma sukkaleiga occam varas hæđalaʒaid, mutto sævdnjadvuođa diti æba gavdnam. Si aiggu fast jorggalet, go dot alme čuovgas bođi.

Maggar čuovgas dat læi? Olbmuk vastedek: aldagas daihe nastelučas.

Mutto sæmma duottavuođain mi mattep vastedet: dat læi bestujume čuovgas Ibmelest. Min Ibmel læ maidai alme vægai hærra, gutte doalvvo su vægaides olgus min bæstet.

Occet su, gittet su!

Givsalaŝ bartte.

——

Guokte Sabmelaʒa, David Persen Sara ja Aslak Nilsen Sara vulgiga Lapotluobbal duoddarest vuolas Alategjui 20 mila matke. Go soai sidast vulgiga 30ad desember, vuostas orostamsagjai čanaiga sodno hergidæsga guottot. De gumpek rokkategje hergid, ja botku lavčid gaskat; mutto æi fidnim gumpek njalbmasæsek ovtage dain boccuin, mutto biđgijegje mietta vare. Mutto soai oaʒoiga fastain hergidæsga jottem-lakkai ja vujiga nu gukkas matke mielde gidda vuolemuŝ duoddar-dalloi (Joatkajavrrai); 5 mila læ dam rajest villa merri Alttai. De soai luitiga hergidæsga buok luovos ija vuollai jægel-dievvai. Buorebut gavdnek hærgek biebmo, go læk luovos. Go iđed ŝaddai, de vulgiga vieʒʒat hergidæsga dast lakka dalo alma borramuŝ- ja jottembierggasitaga. Mutto hærgek legje guođđam sodno ja mannam sæmma gæino sidi. Soai guoraiga ja doarredeiga daid hergid 2 jandur buolaŝ ja garra dalke alma borramuŝtaga jalggis duoddarest. Illa hægast matiga bæssat Lapotluobbal dalloi. Saltek oudemus borramuŝŝan addujuvvujegje sodnoidi ja dastmannel bittaŝ borramuŝ havelassi, ja nuft lakkai jottelet arvosmuvvuiga 2 jandurest, ja vulgiga fastain sæmma reisui ja bođiga vuolas dærvvan 7ad januar 1902. Ja nuft lakkai valdiga 4 gavppe-olbma sattoi bajas duoddari, gæk boaco-čorragid galgge oastet ja soai sin fast buktet vuolas ruoktot. Nuft lakkai matta Ibmel olbmuid hægast bisotet garra vaddoi čađa, go bæivve læ ouddalida, vai olbmuk boađašegje lagabuidi Ibmela dovddat. I. M.

Brævva Rieppovuonast.

——

Illa læk ga! „Sami usteb“ lokkek ouddal gullam maidege dam vuonast, mi læ dego čikkusist, gost harvve have amas olbmuk fidnek, ja gost harvve have juoga mi muittalam væra dapatuvva. Dam vassam jage læ goit juoga mi dapatuvvam, maid mon gaddam læt muittalam væra.

Jakke læmaŝ davalaŝ ja čavčabællai buoreb go davalaŝ bivdo harrai. Olbmuk læk fidnim hui burist smavva draganutiguim. Okta nuotte galgga læt oʒʒom 10000 — loge duhat — smavva dorskid ovta suppimest, ja mangas læk henggom guollejellidæsek manggi dievva. Ovta aige læi maidai smavva salled dabe. Dak smavva nuotek læk juo gukka læmaŝ davalaŝ bivddonævvon dam vuonast, ja mon jakam, atte dat vissa burist mavsaŝi vaive rakadet ja bivddet daggar nutiguim maidai æra vuonain. Okta nuorra olmai farri dam vuonast Jakkovudni dam čavča, rakadi dobbe daggar nuote ja fidni burist.

Šærpefebar læ ollam maidai min vudni. Olbmuk læk „ruottam“ vari mielde ja occam metalaid. Vehaŝ væike si læk gavdnam. Naivuonast, mi læ Fallanuore ja Vargonuore gaskast, læ okta dam golbmasest, gæi haldost dat læi, dat stuorra væikkevarre, vuovddam su oases 120 000 — čuođe ja guokte loge duhat — kruvna oudast. Son galgga vela malma oaʒʒot marsa mano ragjai, ja okti daina son gadda oaʒʒot 150 000 kr. Ræntto dain ruđain gartta 6000 kr. arvo jagest.

Barkkodavdda læ jottam min vuonast, ja sikke olles olbmuk ja manak læk buoccam dast. Guokte ucca manača læva jabmam. Guokte olbma læva hævvanam mæra alde, ja moadde olbmu læk davdast jabmam, ænas boares olbmuk. Nuft

aigge vassa, olbmuk nokkek, okta nubbe maŋest, ja nuorak fast sagjai bajasšaddek.

Skuvllabarggo læ maŋemuš jagid gillam tapa, dainago mi læp šaddam skuvlla-olbmaid lonotaddat. Dak gukkes duoddar- ja vanas- matkek ja dak mangga giela læk balddam skuvlla-olbmaid dabe erit. Dal mi læp maŋemusta oʒʒom Anders Larssen Skærvast, gutte læmaš Ræšvuonast Altast maŋemusta skuvllimen. Su mi dovddap ouducest. Son matta Samegiela ja heivve burist deiki. I son daide ballat dallan dam gieldast erit, gutte ouddal læ gæččalam dam vaddesvuođaid. Sudnji læ dal min doaivvo, atte son oapain ja čuvggitusain rotte min nuoraid oudas guvllui, vai si jovsaše dam, maid si maŋemuš aigid læk maŋedattam.

Skuvlla-aše mon gaddam læt boattevaš beivi stuoramus ašše. Moft dat ašše doaimatuvvu, dađe mielde šadda maidai boattevaš sogai dilašvuotta. Skuvlla læ bagjelasas valddam dam mađotes bargo atte oapatet, čuvggit ja bajasgæsset dam bajasšadde soga šaddat jiermalaš ja avkalaš valddegoddelatton, mak ječaidæsek gævatek buoremus lage mielde avkken ja buristsivdnadussan sikke rika valddegoddai ja ješ aldsesæsek, nuft atte si šaddadek šaddoid, mak sigjidi bottek avkken sikke dam ja boatte ællemest. Dam hirmos bargo i nagad skuvlla okto. Dat fertte oaʒʒot væke ja doarjalæme sidain, jos i æra, de buore addijume. Go vanhemak addijek dam, atte skuvlla viggata burid sin manaidi, de si dorjuk ja væketek skuvla bargo, ja dalle æska dat algga šaddoid guoddet. Dal læ dat ilolaš dapatuvvam min vuonačiegast, atte olbmuk læk æmbo ja æmbo alggam addit ja doarjot skuvla bargo. Dam mon iloin dieđetam ja savam, atte dat addijubme viddanifči ja šaddaši davalaʒʒan, nuft atte sida ja skuvlla bæsašeiga ovtast vækkalagai barggat dasa atte bajedet dam boattevaš soga lagabuida su, gutte læ buok duotta buri alggo — lagabuida Ibmela.

Gollerogge Andersen læ juo mannam Garašjokki alggem diti golleroggama Sargejogast. Son læ balkatam barggid mieldes Altast. Barggo galgga læt garas ja lossad dal dalve-aige. Mutto dainago čacce læ uccan jogain, de galgga læt vuokkasæmus barggat dam aige jagest.

Buore ođđa jage savam buok lokkidi, ja ollo vaimolaš dærvvuođak Rieppovuonast!

A.

Nana diggedulkak.

Dam ragjai læk buok baikin læmaš dulkak gæid olbmuk, gæin læk læmaš ašek digge oudast, læk oʒʒom nuvta adnet. Stata læ maksam sigjidi. 1as januar rajest 1902 læ dat virgge eritheittujubmai buktujuvvum. Jos olbmust boatte aiggai læʒʒa privat digge-ašše nubbe olbmu vuostai ja son darbaš dulka, de son ješ fertte su ječas golatusa ala dulka skappot. Mutto su ječas ašše diti, buok daggar ašin, mai dafhost læ stata gædnegasvuotta guoddalet, dutkat ja rangaštet værredakkid, fertte almaken stata diggedulkaid doallat.

Daggaraʒʒan læk bigjujuvvum:

Hasviki: A. Jox. Hammerfesti: Chr. Holmgren. Muosaidi: Johs. Olsen. Goakgieddai: O. Thomassen. Kelviki: E. Løkke. Davvesida, Dæno, Unjarga, Buolbmaga ja Garašjoga herradi oudast Nils ja Johs. Øwre. Davvevarjagi: K. Akre. Maddevarjagi: O. Haga ja H. Figenschou.

Moaddelagačak.

Boarsoatte bista diettelassi vela ain. Mutto dat aigge lakkanišgoatta, go fertte loappa dast šaddat. Boar-soaldatak dal æi læk ænebuk go arvo mielde 9000, ja dak læk bieđganam mietta buok. Maŋŋelgo Engelas olbmak læk rakadišgoattam nana faktimviesoid buok ruovddebalggai mielde, bakkijuvvujek Boarak æmbo ja æmbo sin ječaidæsek ædnamest olgus, ja vela Boari ustebakge mieđetek, atte illa vegjek bittet æmbo go vela ovta jage. Maidai Engelas olbmak læk dal vaibbam soađest ja aigguk Boaridi rafhe fallat govtolaš šiettadusa mielde. Krüger læ dasa mieđamanas, mutto de Wett, Botha ja dak æra Boar-oaivvamuʒak æi dato. Almaken læ dal

dam mađe rafhe šaddam, atte davalaš gavpašæbme ja golleroggam fastain læ alggam.

Ollo olbmuk gaddek, atte Boar-soatte læ læmaš hirbmad varrai. I læk suige nuft. Duottavuotta læ, atte dat soatte æra soði ektui læ læmaš imašlaš varatæbme. Soatte læ dal bistam bagjelaš 2 jage. Dam 2 jagest læk Engelas olbmai bælest goddum 433 offisera ja 4471 soaldata. Dasa vela bottek si, guđek læk havidæsek diti jabmam. Dak læk 141 offisera ja 1540 soaldata. Nabbo dalle okti buok arvo mielde 7000. Mi dat læ, go mi jurdašep dam ala, atte obba soattevækka læ læmaš bagjelaš 200000 olbma, ja go mi muittep, atte Solferino-soađest dam jage 1859 goddujegje ovta bæivest 27520 olbma?

Varalaǯabuk go hakak ja bissok læk aibmofebar ja davdak. Engelas fangain læk davdaidi jabmam dušše fal 5 manost bagjelaš 12000; dain legje arvo 10000 manak. Okti buok læk dal 120000 arvo Boara Engelas fangak.

Barselona gavpugest Spaniast læ stuora vuostehakko.

Portugal statast læ nuft stuora ruttavadne, atte dat fertte ræstaluvvat. I væje makset, maid dat læ velgolaš.

Kuba læ dal šaddam republikkan ja læ oǯǯom su jeċas presidenta. Kuba læ dat stuoremus dain sulluin, mak ouddal gulle Spania vuollai, mutto moadde jage dassa botte Amerika vuollai.

Madden læ juovlla-aige læmaš hirbmadis muottadalkke. Ollo telegraflinak læk gaikkanam, ja ruovddevavnok darvvanegje manga sajest muottagi gidda, nuft atte ollo juovlla-guosek æi bæssam, gosa galgge. Manga bæive čađa legje stuora damppa-lokomotivak barggamen eritjavkkadet mađi alde muottaga.

Diettelassi læ garra dalkke læmaš maidai mæra alde. I oktage damppa mattam rutas doallat, ja ollo skipak læk javkkam.

Maidai Finmarkost læ dalkke dam dalve læmaš garas, fiskaridi stuora morašen ja vahagen, dainago mærra læ gulin dievva, ja æi si bæsa daid goddet. Ollo vadnasak sikke oarjen ja nuorttan læk javkkam. Dat šadda divras jakken hæggatapa dafhost.

Kelvikast læi juovlla-aige stuora doarro, man siste sikke akšo ja nibek adnujuvvujegje. Nuftgo davalaǯat legje golgolaš Suomalaǯak jeċaidæsek garremidi jukkam ja doarrogotte. Moaddes ferttijegje buoccevissui suvddujuvvut. Dobbe okta jami sarjides diti. Daggar olbmuk berriše duođai fastain dom bællai raje dolvvujuvvut. Æi berriše min ædnama sisa bæssat.

Narvika læ dal oǯǯom gavpug-vuoiggadvuođa. Dal galgga vissaset maidai girkko rakaduvvut dobbe. Dam ragjai læ læmaš dušše fal rokkusviesso.

Statagirkost læk dal 710 papa. Dain læk 483 suokkanpapak. Proavasi lokko læ 84. 26 papa læk bagjelaš 70 jage boarrasak. Dat buokboarrasæmus pappa læ 82 jage boares. Dak, guđek studerijek universitetast pappan šaddat, šaddek harvebun ja harvebun. 1892—1896 valdde juokke jage 33 pappa-eksamen; 1897—1901 læk jakkasaǯat dušše fal 14 valddam dam eksamen. Finmarko amtast læk dal Guovddagæino ja Muosai pappa-ammatak ravas. Suokkanpappa Aasen læ Muosain Buksnessi Lofoti sirddujuvvum.

Dissentalaǯǯan goċċujuvvujek dak olbmuk, guđek moaddelagaš ašši diti æi dato statagirkost čuoǯǯot. Daggaraǯain gavdnujuvvujegje Norgast dam maŋemuš olmušlogo mielde okti buok 52680, namalassi gavpugin 26691 ja æra baikin 25989. Dat stuoremus dissentalaš særvvegodde læk „dak lutheralaš frigja-særvvegoddek“, mak sistesek lokkek 12585 latto. Dasto bottek Metodistalaǯak 10286, Baptistalaǯak 5674, Katolikalaǯak 1969. 13279 olbmu æi gula guđege oskosærvvai. Obba Norgast ellek dal arvo mielde $2^1/_4$ million olbmuk.

Dal galgga dabe Finmarkost maidai l a v d n j e č u o p p a m nuftgo vuovdde čuoppam bærraigečču juvvut. Olbmuk æi oažo šat lavnjid čuoppat, gost ja moft si ječa dattuk. Daggar lavdnje bærraigæčča m varas læ stuoradigge bevilggim 7500 kruvna.

B i r g e n d a m p p a s æ r v e s t, mi vuođđoduvvui 1851, ja mast dalle læi dušše fal 1 skippa, læk dal 20 stuora, čabba dampa. Skipa-olbmui lokko dain dampain læk arvo mielde 400. Dain vassam 50 jagest læ særvve massam 9 skipa, mak læk maksam okti buok 2 million kruvna.

Muttom olmuš læ dal gavdnam, atte m i e l k k e matta coakkoduvvut ja vurkkijuvvut ja saddijuvvut nuftgo jafok sæka siste. Go dat darbašuvvu, de valddujuvvujek veha mielkkejafok ja sægotuvvujek laktadasain; de dat šadda nuftgo æra mielkke.

N o r g a æ d n a m a d n o læ mannam jagest addam dušše fal gaskamuddosaš vuoito. Dat mendo stuora bakka læ ašše n dasa.

S u o m a-æ d n a m d i l l e šadda losebun ja losebun. Dal læ mærreduvvum, atte dak amat-olbmuk, guđek læk čallam dam maŋemuš anotamgirje vuollai kæisari, æi galga æra ammatid oažžot; manga alla amat-olbmu læk æro ožžom, — ja ollo avisak læk gilddujuvvum.

N i s s o n a k j u k k e k.

Atte mendo ollok dain vuollegisnalag nissonin jukkek, dam mi læp gukka diettam. Mutto dal muittaluvvu sikke Amerikast, Englandast, Duiska-ædnamest, Østerrikast ja æra ædnamin, atte maidai dak allanalag nissonak dain stuora gavpugin šaddek bahabun ja bahabun jukkat. Ja go sist i læk daggar fabmo ige daggar nana datto ige nuft ollo barggo go olbmain, de si šaddek fargabut garremidi go olbmak ja ain æmbo bagjelmæralažžan, ja de læ sigjidi vaddasæbbo erithæittet fast jukkamest. Amerikast æi dušše juga vine; mutto si maidai borrek vine, dat læ: si borrek gakoid, mai siste læ nuft ollo vidne, atte si mattek dai bokte garremidi šaddat.

Ollo doaktarak ja ærrasak gaibedek dal laga, mi mærred, atte jugiš olbmuin i læk loppe naittalet, dainago daggar olbmuk æi mate skappot naitusguoibmasæsek æige manaidasasek buore, likkolaš ja dærvas sida.

D a r o l a š m i š š o n s æ r v v e s i s a b o a t t o 1 9 0 0.

M i š š o n s æ r v e s i s a b o a t t o 1 9 0 0 læ læmaš miha buorre, namalassi b a g j e l a š k r. 6 0 0.0 0 0.

Njuolgga oaivvestivrrai

					læ saddijuvvum arvo mielde Kr.	43.000
Birgen kredsast	„	„	„	„	„	93.000
Hamar	„	„	„	„	„	42.000
Bodø	„	„	„	„	„	19.000
Troandem	„	„	„	„	„	123.000
Drammen	„	„	„	„	„	58.000
Stavanger	„	„	„	„	„	43.000
Kristianssand	„	„	„	„	„	40.000
Tromsa	„	„	„	„	„	16.000
Kristiania	„	„	„	„	„	90.000
Amerikast		„	„	„	„	13.000
Mišš onblađest læ jakkasaš sisaboatto					„	9.000

M i š š o n s æ r v e g o l a t u s a k oidnujek čuovvosaš logoin:

Madagaskar-mišš on læ maksam arvo mielde	kr.	385.000
Sulu-mišš on læ maksam arvo mielde	„	55.000
Dak mišš onærak, guđek dabe Norgast læk, læk ožžom balkkan . . .	„	47.000
Mišš onærai matke mišš on-ædnamidi læ maksam	„	17.000
Jotte-sardneolbmak dabe Norgast læk maksam	„	23.000
Mišš onskuvlla Stavangerest	„	14.000
Sida ja skuvlla mišš onærai manai diti	„	12.000

Sisaboatto læ læmaš stuoreb go golatusak, namalassi arvo mielde kr. 36.000.

D a i n l o g o i n m i m a t t e p o l l o o a p p a t. Dain i dušše fal oidnujuvvu, ollogo

bakenmisson maksa, mutto maidai, gost min ædnamest læ rakiskuotta missonbarggoi ja gost i.

Tromsa kredsast læ buok uccemus boattam. Obba Finmarkost i læk boattam æmbo go bagjelaš 1900 kruvna.

Oanekaš, mutto buorek jurddagak.

Vuostegieđagævad læ galle garra hærra, mutto buorre oapatægje.

Ædnam alde i læk oktage moraš, man oudast i almest dalkas gavdnu.

Olmuš i šadda ješ vielggaden, damditi go ærrasid čappaden dakka.

Olmuš galgga borrat ællem varas, i galga ællet borram varas.

Čale æddodæme saddoidi, mutto buoredagoid gæđgai.

Go gæđge læ gieđast bæssam ja sadne njalmest, dalle i læk šat min famost.

Jos aigok duomobæive bestujuvvut, de oca armo bestujume bæive. Mutto bestujume bæivve, dat læ odnaš bæivve.

Muttom bæggalmas Engelas girječalle čali su bardnasis: Mon bijam ođđa testamenta du girji gaski; dastgo dat læ dat buoremus girje, mi goassege læ læmaš dovddum ja šadda dovddut mailmest.

Kristus dagai su dagos 3 jagest. Ollok mist æp daga maidege burid golma gærde 3 jagest.

„Manne læk alo nuft ilost?“ jærai Kolumbus muttom ustebest. „Dainago i oktage mate must eritvalddet mu Ibmelam“, læi vastadus.

Duotta kristalašvuotta algga vaimost, almostatta ječas dasto sidast, dasto særvvegoddest, ja dast dat sadde su suodnjarides mailbmai olgus.

Ællema gukkodak i berre mitteduvvut jagi ædnagvuođa mielde, mutto dam mielde, moft dat læ adnujuvvum.

Ibmel oaidna, goas mi læp hæđest, ja son dietta, goas væketet galgga.

Kristalaš læ sikke gærjedægje ja rigges. Ješaldes sust i læk mikkege; mutto Ibmelest, gæsa buokrakkan gulla sikke almest ja ædnam alde, læ son oʒʒom love valddet buok, maid darbasæʒʒa, su riggodagast.

Læk golmalagaš roakotuvvum gieđak: dak, mak joavddelassan askest orruk, dak, mak ollašuttum bargo manŋel vuoiŋastæmen læk, ja dak, guđek rokkadallam varas roakotuvvum læk.

Jos suddodam læʒak, de mana hoapost ja anot andagassi, vai matak aimoin bisotet du oamedovdod rafhe ja du rafhad Ibmelin.

Jos bærgalak oaʒʒo du čalmid ja beljid vuoittet, de son farga maidai du gieđaid ja julgid vuoitta.

Jos guttege moarest dudnji sardno, de vasted sudnji alma moaretaga.

Ane du nuorravuođad nuft, atte don ik darbaš damditi hæppanet boaresvuođa siste.

„Sami Usteb“ matta dinggujuvvut juokke poastarappe bokte, go jakkodagast maksujuvvu 80 evre.

Dat boatta ovta gærde juokke manost.

Prenteduvvum Tromsapoasta prentedam-viesost.